

Socialförvaltningarnas vägledning för ekonomiskt bistånd

Förord

I vägledning ekonomiskt bistånd ingår områden där stadengemensamma beslut fattats och överenskommelser gjorts, som inte regleras i enskilda styrande dokument. Vägledningen är ett komplement till Göteborgs Stad riktlinje för ekonomiskt stöd som beslutas av Kommunfullmäktige samt till övriga styrande dokument för berör området ekonomiskt bistånd.

Vägledningen är även ett komplement till Socialstyrelsen handbok inom ekonomiskt bistånd och förtydligar de lokala ställningstagande som gjorts i Göteborgs Stad.

Beslutad av:
AC-nätverket vuxen och
försörjningsstöd

Gäller för:
SF Centrum, SF Hisingen,
SF Nordost samt SF
Sydväst

Diarienummer:
[Nummer]

**Datum och paragraf för
beslutet:**
220324

Dokumentsort:
Styrande dokument

Giltighetstid:
tills vidare

Senast reviderad:
260309

Dokumentansvarig:
Processledare enheten för
kvalitet

Innehåll

1	Annan boendeform	5
2	Avgift till Hyresgästföreningen	5
3	Avgift för bostadsförmedling	5
4	Begravning	5
5	Fondmedel	5
6	Hemförsäkring	6
7	Internetuppkoppling	6
8	Personer med boendebeslut från FFS	7
8.1	Matkostnader	7
8.2	Boendekostnader	7
9	Kommunalt bostadstillägg	7
9.1	Vad är kommunalt bostadstillägg, KBF?	7
9.2	Kommunalt bostadstillägg i ordinärt boende	8
9.2.1	Vid ansökan om ekonomiskt bistånd	8
9.2.2	Bedömning av hyreskostnad när KBF utgår	8
9.2.3	Hantering av KBF vid ansökan om ekonomiskt bistånd	8
10	Klädnorm	9
11	Kurslitteratur	9
12	Legitimationshandling	9
12.1	ID-handling	9
12.1.1	ID-handling till barn	9
12.2	Pass	9
12.3	Körkort	9
13	Lokala resor	10
14	Matkostnader	10
14.1	Merkostnader för särskild kost, barn under 16 år	10
14.2	Merkostnader för särskild kost, från 16 år	10

14.3	Näringstillskott ordinerat av läkare.....	10
15	Personer med boendebeslut från IFO.....	11
15.1	Normtyp i olika boendeformer.....	11
15.1.1	Val av normtyp.....	11
15.2	Måltidsavdrag.....	11
15.2.1	Boende med halvpension	11
15.2.2	Boenden med helpension	12
16	Studenten	13
17	Lärlingsersättning vid beräkning av inkomster	13
18	Barn och skolungdomar som bor i eget hushåll.....	13
18.1	Lån vid studier på grundskola eller gymnasieskola.....	13
18.2	Arbetsinkomster och sparade medel	14
19	Barn och skolungdomar som ingår i hushåll med vårdnadshavare som uppbär försörjningsstöd	14
19.1	Lån vid studier på grundskola eller gymnasieskola.....	14
19.2	Arbetsinkomster	14
19.2.1	Beräkning av barn eller skolungdomens del av familjens kostnader 15	
19.2.2	Skatteåterbäring	15
19.3	Beräkning av inkomster vid ogiltig skolfrånvaro av barn och skolungdomar	15
20	Umgängesbarn.....	16
21	Bilaga 2	17
22	Bilaga	18
22.1	Tabell för uträkning av barn eller skolungdoms inkomst som tas med i beräkning	18

1 Annan boendeform

I Göteborgs stad handläggs månadskontrakt på vandrarhem och hotell inom ekonomiskt bistånd under förutsättning att kontraktet gäller en månad eller längre. Boendeformen registreras som annan boendeform i Treserva. Annan boendeform är avsett för individer som ej kan ordna sin boendesituation genom andra boendeformer och handläggs i linje med stadens högsta godtagbara hyra som regleras årligen. Vid skälighetsbedömning av kostnaden skall jämförelse ske gentemot andra vandrahem och hotell i närområdet.¹

2 Avgift till Hyresgästföreningen

Avgift för medlemskap i hyresgästföreningen beviljas endast om det finns särskilda skäl, till exempel i ett vräkningsförebyggande syfte.

3 Avgift för bostadsförmedling

Avgifter för bostadsförmedling, till exempel Boplats, beviljas endast om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara otrygga eller kortsiktiga boendeförhållanden, på väg mot en förändrad familjesituation, hyreskostnad som överstiger Göteborgs Stads riktlinje för högsta godtagbara hyreskostnad eller ungdomar i familjer med långvarigt försörjningsstöd.

4 Begravning

Bistånd för resor till begravning kan beviljas inom Sverige i samband med nära anhörigs begravning.² Med nära anhörig avses maka/make, sammanboende par under äktenskapsliknande förhållanden, partner i registrerat partnerskap, barn, föräldrar, syskon, svärföräldrar, barnbarn, mor- och farföräldrar. Nära anhörig kan även vara adoptivföräldrar, adoptivbarn, eller fosterbarn och personer i föräldrars ställe. Kostnaden för resan ska ligga i linje med vad en låginkomsttagare på orten har råd med och ska göras med billigast möjliga färdssätt.

Kostnad för kläder till begravning kan beviljas efter en individuell prövning med motsvarande del av riksnorm som avser kläder och skor. Bistånd till blommor, en enkel handbukett kan också beviljas upptill 0,5 % av prisbasbeloppet.

5 Fondmedel

Kommunfullmäktige (KF) har fattat beslut om att stipendier och fondmedel inte ska reducera rätten till ekonomiskt bistånd.³ Beslutet innebär att Göteborgs

¹ I Göteborg Stad tillämpas sedan 1 maj 2019 en [rutin för nödprövning till boende](#) som avser personer som ej anses falla inom socialtjänstens målgrupp för rätt till insats i form av boende med stöd enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen, men under en begränsad tid är i behov av tak över huvudet för att undvika nöd.

Rutin för nödprövning till boende innefattar boende på vandrarhem/hotell. Beslut har dock tagits att månadskontrakt (eller längre) på vandrarhem/hotell ej är att betrakta som nödbistånd utan att ansökan om denna boendekostnad skall handläggas genom ekonomiskt bistånd. Beslutat av avdelningschefsnätverket Vuxen och Försörjningsstöd 210507.

² Vägledning, redovisade till KF 2015-12-03

³ Beslut i KF 2024-03-21

Stad har en mer generös tillämpning än vad som anges i Socialstyrelsen handbok om ekonomiskt bistånd.

Underlag på fondmedel tas endast in vid behov med syfte att säkerställa att utbetalning av ersättning avser fondmedel.⁴

6 Hemförsäkring

Försörjningsstöd kan beviljas för skäligen kostnader till hemförsäkring på bas- eller grundnivå. Försäkringsbrevet ska lämnas vid nyansökan och vid årlig omprövning. Försäkringsbolagen använder ofta begreppen; grundnivå eller basnivå för den billigaste försäkringen. Premien baseras på faktorer som bostadens adress, storlek, försäkringstagarens ålder och antal personer i hushållet. Det finns också möjlighet att teckna diverse tilläggsförsäkringar inom ramen för hemförsäkringen. Kostnaden för eventuella tilläggsförsäkringar beviljas generellt inte.

7 Internetuppkoppling

Kostnad upp till 0,5 procent av ett prisbasbelopp kan beviljas för tillgång till internet för antingen bredband eller mobilsurf. Detta under förutsättning att underlag som styrker kostnaden uppvisas. Fakturaunderlaget behöver inte innehålla specificerad kostnad för telefoni- och internet.⁵

⁴ Beslutat på EC-Nätverk 2024-10-24

⁵ Enligt överenskommelse gjord i 1:e nätverket

8 Personer med boendebeslut från FFS

Personer kan beviljas olika former av boenden från Förvaltningen för Funktionsstöd, FFS, utifrån antingen socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service, LSS.

Beroende på vilket sorts beslut det handlar om utgår olika kostnader för mat och boende. Vad personen har för kostnader för mat och boende påverkar i sin tur hur beräkningen av försörjningsstöd ska hanteras. Vilka kostnader som den enskilde debiteras för mat och boende regleras i [Göteborgs Stads anvisning för Taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet samt taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet](#)

8.1 Matkostnader

Personer som bor i bostad med särskild service, socialt boende med stöd eller korttidsboende via beslut från FFS, kan i vissa fall inte välja bort matkostnaden, även om hen väljer att inte äta där. Denna debitering sker oavsett om man har ekonomiskt bistånd eller inte.

I de fall den enskilde faktureras för matkostnad läggs beloppet för maxtaxa in som en godkänd utgift i normberäkningen. Detta görs oavsett beloppet på fakturan och hur många måltider klienten har fakturerats för. Normposten för livsmedel tas bort ur beräkningen genom avdrag i fältet Tillägg/Avdrag.

Ovanstående tillämpning sker för att delavdrag för normposten livsmedel ej kan räknas ut på ett individuellt tillvägagångssätt som säkerställer att klienten samtidigt erhåller en skälig levnadsnivå för livsmedel. För 2026 är maxtaxan för matkostnad 3956 kr.

8.2 Boendekostnader

Boendekostnad för korttidsboende fastställs enligt särskild taxa.

Boendekostnaden ska hanteras så som andra hyreskostnader hanteras vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Har personen ett ordinärt boende så debiteras ingen boendekostnad för korttidsboendet.

9 Kommunalt bostadstillägg

9.1 Vad är kommunalt bostadstillägg, KBF?

Kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning, KBF, är ett ekonomiskt stöd från kommunen. Ett beslut om KBF gäller per kalenderår. Av praktiska skäl, då det följer hyreshöjningar och höjning av ersättningar från Försäkringskassan, gäller besluten vanligtvis från 1 mars till den 28 februari, nästkommande år. Om det sker hyreshöjningar eller om inkomsten ändras däremellan räknas KBF om. Vid hyreshöjningar ska personer som får bostadstillägg från Försäkringskassan även lämna uppgifter till dem.

Det finns två olika målgrupper för KBF:

- **KBF för personer som bor i ordinärt boende**, vilket innebär att dom bor i en lägenhet eller villa som dom har ordnat på egen hand. Detta KBF administreras av Stadsbyggnadsförvaltningen. Mer information

om hur en ansökan om försörjningsstöd ska handläggas i relation till KBF i ordinärt boende återfinns nedan.

- **KBF för personer med beslut om bostad med särskild service, BmSS, enligt SoL eller LSS från FFS** administreras av FFS. I [Göteborgs Stads rutin mellan FFS och de fyra SF om ekonomiskt bistånd](#) anges hur KBF och ansökan om ekonomiskt bistånd regleras sinsemellan.

9.2 Kommunalt bostadstillägg i ordinärt boende

Personer som har en varaktig funktionsnedsättning och bor i ordinärt boende, kan via Bostadsanpassningsenheten på Stadsbyggnadsförvaltningen ansöka om kommunalt bostadstillägg, KBF. Det betalas ut till personer som anser att de behöver en större eller dyrare bostad på grund av sin funktionsnedsättning. KBF är inkomstprövat och ansökan görs för ett år i taget. KBF kan utgå samtidigt som bostadstillägg från Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten.

9.2.1 Vid ansökan om ekonomiskt bistånd

För personer som uppbär försörjningsstöd ska i regel utbetalt KBF motsvara mellanskillnaden mellan Försäkringskassans genomsnittliga boendekostnad⁶ och den faktiska hyran, inklusive eventuella tillägg som ingår i hyran.

KBF utgår ifrån andra bestämmelser än försörjningsstöd. Ett högre KBF som täcker tillägg för anpassningar, exempelvis kostnader för diskmaskin, tvättmaskin, parkering, som i regel inte är godkända utgifter, ska inte minska biståndet med annan del än den del som överstiger Försäkringskassans genomsnittliga boendekostnad. Om summan inte överensstämmer med mellanskillnaden behöver underlag på beräkningen av KBF begäras in.

9.2.2 Bedömning av hyreskostnad när KBF utgår

Ett ställningstagande av den faktiska hyreskostnaden ska alltid göras vid ansökan om ekonomiskt bistånd, även när KBF utgår. Finns det inte grund för att godkänna den faktiska hyran ska sökande få information om detta. Så länge sökande uppbär KBF finns inte skäl att ställa krav på bostadsbyte. Finns det grund för att godkänna den faktiska hyran ska bedömningen framgå i dokumentationen. Beslutet att godkänna den faktiska hyran är då inte beroende av att den sökande får KBF.

9.2.3 Hantering av KBF vid ansökan om ekonomiskt bistånd

Om den faktiska hyran har godkänts ska den faktiska hyran läggas in som utgift i beräkningen och KBF läggas in som inkomst, men då med hänsyn till eventuella avgifter i hyran som KBF ska täcka.

⁶ Försäkringskassans genomsnittliga boendekostnad används som riktvärde i bedömningen av högsta godtagbara hyra inom ekonomiskt bistånd i Göteborgs Stad.

Om den faktiska hyran ej har godkänts och överstiger Försäkringskassans genomsnittliga boendekostnad⁷ ska den högsta godtagbara boendekostnad läggas in som utgift i beräkningen med en notering om att KBF utgår. KBF läggs ej in som inkomst.

10 Klädnorm

Vid exempelvis en akutansökan om kläder eller ansökan om extra klädnorm så används normen för ensamstående även för individer som är sammanboende⁸.

11 Kurslitteratur

Kurslitteratur för godkända studier kan beviljas med upptill 3 % prisbasbelopp per termin. Godkända studier kan innefatta studier på grundskolenivå, gymnasienivå eller kortare arbetsmarknadsutbildningar⁹.

12 Legitimationshandling

12.1 ID-handling

En ID-handling behövs generellt för att uppnå en skälig levnadsnivå. Körkort, ID-kort, nationellt ID-kort och pass är giltiga som ID-handling i de flesta sammanhang. Kostnad för ID-handling kan beviljas när det saknas eller giltighetstiden är på väg att gå ut.

12.1.1 ID-handling till barn

Kostnad för ID-handling till barn kan beviljas om barnet har behov av att legitimera sig, exempelvis för att ha eget konto eller delta i någon aktivitet som kräver legitimering.

12.2 Pass

Om ansökan gäller kostnad för pass kan ansökan i regel avslås, såvida inte en utlandsresa anses nödvändig för att uppnå en skälig levnadsnivå. Bistånd till så kallat främlingspass beviljas generellt inte.

Ansökan om kostnad för svenskt pass, i syfte att användas som ID-handling kan beviljas om ID-handling saknas eller giltighetstiden är på väg att gå ut.

12.3 Körkort

Körkort behöver förnyas när giltighetstiden går ut eller inte gäller av andra skäl. Om det inte förnyas i tid dras licensen in och körkortet behöver tas på nytt. Ett körkort är en giltig ID-handling och kostnaden kan i regel beviljas om sökande saknar annan giltigt ID-handling.

Har sökande annan ID-handling görs en individuell prövning om det är nödvändigt att förnya körkortet.

⁷ Försäkringskassans genomsnittliga boendekostnad används som riktvärde i bedömningen av högsta godtagbara hyra inom ekonomiskt bistånd i Göteborgs Stad.

⁸ Beslutat på EC-nätverket den 2024-05-30

⁹ Se Göteborgs Stads [riktlinje för individuellt ekonomiskt stöd](#), rubrik bistånd till studerande.

13 Lokala resor

Beviljande av ansökan om försörjningsstöd till periodbiljett för resa med kollektivtrafik ska göras genom individuella prövningar. Förutsättningarna ska vara likvärdiga för samtliga invånare i staden.¹⁰

Nedan beskrivs exempel på faktorer att ta hänsyn till vid bedömning av ansökan om lokala resor:

- Behov av kollektivt färdmedel
- Planerade aktiviteter som ingår i arbetsplanen
- Nödvändiga resor till myndigheter och sjukvård
- Följa med barn till aktiviteter
- Tillgång till nödvändig service, exempelvis mataffär och apotek
- Möjlighet till fria resor

I de fall sökande anses vara i behov av resor men inte i omfattningen att ett periodkort anses skäligt kan kostnaden för 10 enkelresor beviljas per månad.

14 Matkostnader

14.1 Merkostnader för särskild kost, barn under 16 år

Barn under 16 år med matallergier kan få ett kontantbidrag från Västra Götalandsregionen för förhöjda matkostnader. Hänvisa föräldrarna till att söka kontantbidraget.

Har barnet andra utgifter till följd av funktionsnedsättning och matallergi, hänvisa föräldrarna till att söka merkostnadsersättning från Försäkringskassan. En individuell prövning med beaktande av barnperspektivet ska dock alltid göras för sökta kostnader.

14.2 Merkostnader för särskild kost, från 16 år

Konsumentverket har en lista på så kallad specialkost som omfattar glutenfri, laktosfri och mjölkproteinfri kost, se *Konsumentverket beräknade livsmedelskostnader* för att få fram merkostnaderna i förhållande till normalkost.

Fördyrade matkostnader prövas individuellt. Personer som söker om bistånd till fördyrade matkostnader ska styrka att de har behov av specialkost genom att lämna in underlag från läkare eller dietist.

Har de sökande andra utgifter till följd av funktionsnedsättning, sjukdom eller matallergi, kan de söka merkostnadsersättning från Försäkringskassan.

14.3 Näringstillskott ordinerat av läkare

Om näringstillskott är ordinerat av läkare kan merkostnaden beviljas under förutsättning att näringstillskottet inte ersätter mat som ingår i riksnormen¹¹.

¹⁰ Budget 2020 Göteborgs Stad

¹¹ Utgångspunkt vägledning redovisade till KF 2015-12-03

15 Personer med boendebeslut från IFO

Ett beslut om egenavgift ska i Göteborgs Stad fattas i alla ärenden där en boendeplacering sker via IFO. Undantaget är placeringar där den enskilde betalar en hyra. Beslut om egenavgift sker även vid placering på HVB eller familjehem. Egen avgift kan tas ut oavsett om vården ges enligt SoL eller Lagen om vård av missbrukare.

Om den enskilde saknar betalningsförmåga, det vill säga saknar inkomst eller har så låg inkomst att betalning av egenavgiften skulle medföra att personen i fråga skulle behöva ansöka om ekonomiskt bistånd till sin försörjning kan avgiften efterges.

I praktiken innebär detta att egenavgift efterges i ärenden som är aktuella inom ekonomiskt bistånd. Undantaget är vid vistelse på korttidsboende där debitering sker även vid boendebeslut från IFO. I dessa fall hanteras den enskilde mat- och boendekostnader på samma sätt som vid boendebeslut från FFS. (se avsnitt 8.1 samt 8.2)

I vissa boendeinsatser via IFO (förekommer inom både kortsiktigt och långsiktigt boende) ska hyran betalas av den enskilde. I dessa ärenden så är utgångspunkten att den enskilde ansöker om hyreskostnaden i sin ansökan om ekonomiskt bistånd.

15.1 Normtyp i olika boendeformer

Då det i boendeplaceringen samt vid placering på HVB eller familjehem i olika omfattning ingår områden som även ingår i riksnormen så behöver en avstämning ske med boendet/behandlingshemmet/institutionen inför beslut om ekonomiskt bistånd. Detta för att säkerställa att rätt normtyp väljs.

15.1.1 Val av normtyp

Om boendet är en separat lägenhet med eget hushåll används ordinarie riksnorm (RIKSNORM) med rätt till bistånd för hel hushållgemensam kostnad.

Om boendet består av ett rum i kollektivt boende med tillgång till gemensamma utrymmen och förbrukningsvaror används den lägre försörjningsstödsnormen för öppenvård, (LF ÖPPENV).

Vid institutionsplacering kan även normtypen månadsnorm vid vistelse på behandlingshem/heldygnsvård (LF DYGN SV) användas. I denna normtyp ingår inte kostnad för förbrukningsvaror, kläder och skor¹².

15.2 Måltidsavdrag

15.2.1 Boende med halvpension

En del av de boenden som beviljas inom IFO har så kallad halvpension, vilket innebär att en del av måltiderna ingår i boendet. I beräkningen av försörjningsstöd görs ett avdrag för mat för den eller de måltider som ingår i boendet uträknat på en månads riksnorm för livsmedel.

¹² De reducerade månadsnormerna beskrivs i styrande [dokumentet riksnorm och riktmärke för boendekostnader](#) som sammanställs av SLK årligen

- Frukost/mellanmål 1/3 av riksnormen avseende livsmedel
- Lunch 1/3 av riksnormen avseende livsmedel
- Middag 1/3 av riksnormen avseende livsmedel

Om boendet är en separat lägenhet med eget hushåll används ordinarie riksnorm i normberäkningen där utgiftspost för livsmedel läggs som ett avdrag i fältet Tillägg/Avdrag i beräkningsbilden, med notering att det avser avdrag för mat som ingår i boendet.¹³

15.2.2 Boenden med helpension

I boenden med helpension ingår alla måltider och behovet av mat är därför tillgodosett genom placeringen.

Om boendet är en separat lägenhet med eget hushåll används ordinarie riksnorm i normberäkningen där utgiftspost för livsmedel läggs som ett avdrag i fältet Tillägg/Avdrag i beräkningsbilden, med notering att det avser avdrag för mat som ingår i boendet.¹⁴

¹³ Enligt överenskommelse gjord i 1:e nätverket (avsnitt halv- och helpension samt val av normtyp)

¹⁴ Enligt överenskommelse gjord i 1:e nätverket (avsnitt halv- och helpension samt val av normtyp)

16 Studenten

Barn eller skolungdom som uppbär försörjningsstöd eller ingår i ärende till familjer som har löpande försörjningsstöd kan beviljas bistånd till kostnad i samband med studenten efter individuell bedömning med 3 % av prisbasbeloppet som riktmärke.¹⁵

17 Lärlingsersättning vid beräkning av inkomster

Lärlingsersättning som utgår från CSN för studier på gymnasienivå är ett komplement till studiebidraget vid lärlingsutbildning på ett introduktionsprogram där delar av utbildningen är förlagd till en arbetsplats. Lärlingsersättningen är avsedd för merkostnader i form av måltider och resor till och från arbetsplatsen.

Lärlingsersättning medräknas inte som inkomst med hänvisning till den studerandes merkostnader.¹⁶

18 Barn och skolungdomar som bor i eget hushåll

Nedanstående avsnitt avser barn och skolungdomar som ännu inte fyllt 21 år och som studerar i grundskola, gymnasium eller annan jämförlig grundutbildning och som bor i eget hushåll. Socialförvaltningen ska ha bedömt att den unge har rätt till ekonomiskt bistånd i eget hushåll efter att ett ställningstagande gjorts i förhållande till vårdnadshavares försörjningsskyldighet.

För att räknas som skolungdom inom gymnasieskolan behöver den unge påbörjat nationella program eller introduktionsprogram senast under det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år¹⁷

Vid jämförlig grundutbildning ska en individuell bedömning göras. Faktorer att väga in kan vara om den unge har en gymnasieexamen, studieomfattning, möjligheterna till gymnasieexamen, hur möjligheterna ser ut till egen försörjning genom arbete.

Observera att för barn under 18 år beviljas i regel inte ekonomiskt bistånd som eget hushåll.¹⁸

18.1 Lån vid studier på grundskola eller gymnasieskola

Olika skäl kan medföra att den unge fått sina studier försenade i förhållande till sin ålder. Det kan handla om sociala svårigheter med avbruten skolgång såväl som att man kommit till Sverige först i skolåldern. Att få fullfölja sitt nationella program inom gymnasieskolan efter 20 års ålder utan att behöva ta lån anses

¹⁵ Vägledning, redovisade till KF 2015-12-03

¹⁶ Enligt överenskommelse gjord i 1:e nätverket

¹⁷ 15 kapitlet 5 § Skollag (2010:800)

¹⁸ Se rutin [Samverkan mellan enheterna barn och unga, unga vuxna/vuxen och försörjningsstöd för placerade unga vuxna 16-20 år](#)

skäligt, dock som längst till och med den dag den unge fyller 21 år. Den enskilde ska alltid ansöka om studiebidrag hos CSN.

18.2 Arbetsinkomster och sparade medel

Vid inkomster från arbete ska den särskilda beräkningsregeln i 12 kap 8 § SoL, jobbstimulansen, tillämpas för barn och skolungdomar i eget hushåll. Sparande av inkomsten ska inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd under den tvåårsperiod som den särskilda beräkningsregeln gäller.

Bestämmelserna i 12 kap 9 § SoL om skolungdomars arbetsinkomster är inte tillämplig eftersom bestämmelsen endast gäller vid prövningen av föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd.

Sparade medel ska i regel räknas som inkomst för målgruppen. Detta då den unge är ett eget hushåll och regeln om att kunna ha sparade medel upp till 15 procent av prisbasbeloppet endast gäller vid prövningen av föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd.¹⁹

19 Barn och skolungdomar som ingår i hushåll med vårdnadshavare som uppbär försörjningsstöd

Vårdnadshavare är försörjningsansvariga under den tid som skolgången pågår, dock längst intill dess barnet fyller tjugoett år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning.

Vid jämförlig grundutbildning ska en individuell bedömning göras. Faktorer att väga in kan vara om den unge har en gymnasieexamen, studieomfattning, möjligheterna till gymnasieexamen, hur möjligheterna ser ut till egen försörjning genom arbete.

19.1 Lån vid studier på grundskola eller gymnasieskola

När bedömning görs att skolungdomen ska ingå i föräldrarnas hushåll ska krav ej ställas på att lån tas av skolungdomen. Den enskilde ska alltid ansöka om studiebidrag hos CSN.

19.2 Arbetsinkomster

Hemmavarande barn och skolungdomar under 21 års ålder kan ha nettoinkomster upp till ett prisbasbelopp per år utan att inkomsterna beaktas vid prövningen av föräldrarnas rätt till bistånd.²⁰

¹⁹ SOSFS 2013:1 Socialstyrelsen allmänna råd om ekonomiskt bistånd

²⁰ Se Socialstyrelsens handbok ekonomiskt bistånd 2021 samt allmänna råd SOSFS 2013

Vid inkomster som överstiger 1 prisbasbelopp per kalenderår görs avräkning mot barnets del i familjens kostnader inklusive boendekostnaden.²¹

19.2.1 Beräkning av barn eller skolungdomens del av familjens kostnader

Om den unges inkomster överstiger 1 prisbasbelopp ska en beräkning göras för att räkna fram hur stor del av den unges inkomst som ska medräknas i normberäkningen. Den unges inkomster ska endast täcka den unges del av hushållets utgifter exempelvis den unges uppehälle och del av hyres- och elkostnad.

Eventuella ersättningar som ska täcka den unges utgifter till exempel underhåll och studiehjälp läggs in som inkomst i normberäkningen och räknas av från barnets del av hushållets utgifter. Den del av den unges inkomst som eventuellt blir kvar är beloppet som maximalt får medräknas som inkomst i familjens normberäkning.²²

Får hushållet bostadsbidrag där barnet med inkomster är inkluderat i Försäkringskassans beslut räknas hela bostadsbidraget med som inkomst. I dessa fall ska barnets inkomster inte täcka någon del av familjens hyreskostnad vid uträkning av barnets del av hushållets utgifter.

Barn eller skolungdom som fyllt 18 år som vill avslutas ur familjens ärende ska tas ur ärendet. I dessa fall är utgångspunkten att barnet betraktas som hemmaboende ung vuxen som ska stå för sin del av familjens hyres- och elkostnad.

19.2.2 Skatteåterbäring

Om den unges inkomster överstiger 1 prisbasbeloppet innevarande år när skatteåterbäringen utbetalas räknas den med som en inkomst vid beräkning av barnets del av familjens kostnader.

19.3 Beräkning av inkomster vid ogiltig skolfrånvaro av barn och skolungdomar

Föräldrar är alltid försörjningsskyldiga för barn fram till 18-årsdagen. Det ekonomiska bistånd som vårdnadshavare ansöker om enligt 12 kap. 1 § SoL kan ej reduceras genom avräkning av fiktiv inkomst av studiebidrag som dragits in på grund av barnets frånvaro i skola.

I de fall den unge fyllt 18 år, men inte 21 år och är fortsatt studerande på grundskola, gymnasieskola eller annan jämförlig grundutbildning, ska en individuell behovsprövning göras avseende hushållets ansökan om ekonomiskt bistånd. Som grundregel ska krav ställas på att skolungdomen deltar i sin utbildning på ett sådant sätt att de bidrag som förutsätter sådana studier betalas

²¹ Se Socialstyrelsens handbok ekonomiskt bistånd 2021 samt allmänna råd SOSFS 2013

²² Se bilaga tabell för uträkning av barns inkomst som ska tas med i beräkning

ut. I de fall skolungdoms frånvaro i skola lett till reducerad inkomst av studiebidrag och eventuella socialförsäkringsförmåner bör försörjningsstödet reduceras med motsvarande summa.

20 Umgängesbarn

Umgängesbarn ska läggas in manuellt i beräkningen av försörjningsstöd.

²³Kostnaden för den unge ska beräknas utifrån barnets norm som fullvärdig medlem i de gemensamma hushållskostnaderna för hela månaden samt personliga kostnader enligt riksnormen under det antal dagar barnet vistas hos respektive förälder.²⁴ Beräkningen för gemensamma hushållskostnad behöver korrigeras manuellt för att den unge ska erhålla gemensamma hushållskostnad för hela månaden.

Rätten till umgänge bör som huvudregel kontrolleras och omfattningen ska framgå av en dom, avtal eller intyg från boendeföräldern. Om umgänget är mer omfattande än 6 dagar per månad ska föräldrarna i första hand reglera ekonomin mellan sig. Den ekonomiska uppgörelsen mellan föräldrarna ska kontrolleras innan beslut.

²³ Se lathund [datorhjälpen/Försörjningsstöd-grundläggande funktioner/s.8](#)

²⁴ Vägledning, redovisade till KF 2015-12-03

21 Bilaga 2

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning
2024-10-31	2	Förtydligande att underlag på fondmedel endas tas t in vid behov med syfte att säkerställa att utbetalning av ersättning avser fondmedel.
2024-11-29	3	Uppdelning samt utökad information gällande boendebeslut från FFS samt boendebeslut IFO. Omarbetning av avsnitt KBF.
2025-02-25	4	Uppdatering av belopp till 2025 års nivå gällande maxtaxa för matkostnader för personer med boendebeslut FFS
2025-07-01	5	Ändring av lagparagraf inför Ny SoL. Förtydligande av hantering av matkostnad och boendekostnad vid korttidboende via boendebeslut IFO.
2026-03-09	6	Nya avsnitt; barn och skolungdom som bor i eget hushåll samt barn och skolungdom som ingår i hushåll där vårdnadshavare uppbär försörjningsstöd

22 Bilaga

22.1 Tabell för uträkning av barn eller skolungdoms inkomst som tas med i beräkning

Barn eller skolungdoms utgiftsposter	exempel på summor
Personlig norm	4390
Del av hushållskostnader	448
Del av el	60
Hyresdel (tas inte med om bostadsbidrag utgår)	
Summa:	4989
Inkomster/ersättningar som utgår för barnet	
Studiehjälp	1250
Underhållsstöd/barnpension/efterlevandestöd	2223
Summa:	3473
Mellanskillnad - utgifter minus ersättningar:	1516
Barns inkomst som upptas i beräkning (som högst mellanskillnaden om lönen överstiger summan som räknats fram)	= 1516

Socialförvaltningen Hisingen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: socialhisingen@socialhisingen.goteborg.se

